

Lesbrief bij muziektheater Oe-koek

Voorwoord

Binnenkort bezoekt u met uw groep 1 en/of 2 de voorstelling *Oe-koek*, muziektheater 3+, van Theater Tweekant. De tekst van dit stuk is van kinderboeken- en theaterschrijver Mary Heylema, de muziek is van componist en muziekdocent Mari-anne Hof. De regie ligt in handen van Annelies van den Berg. En last but not least brengen actrices/ zangeressen Lieke Dieltjens en Marinke Hamers *Oe-koek* tot leven.

Korte inhoud voorstelling

Oe-koek is een muzikaal vogelsprookje over vriendschap en anders zijn. Ko en Kuik komen vers uit het nest. Ko doet er alles aan om net zo te zijn als Kuik, het uilskuiken. Hij is toch zeker ook een uil? Dat hij steeds in de klok kruipt om *koekoek* te roepen, moet hij alleen nog even afleren. Gelukkig is er het uilenboek vol uilenweetjes. Alleen heeft Krekster de dief ook veel belangstelling voor dat mooie glim boek. Lukt het Ko en Kuik om Krekster te slim af te zijn? En ontdekt Ko wie hij werkelijk is?

Voorafgaand aan de voorstelling

Om uw klas op de voorstelling voor te bereiden volgen hieronder twee activiteiten. Het is fijn als u hiervoor ruimte in kunt bouwen. Het zal niet alleen de nieuwsgierigheid van uw klas verhogen, het zal ook meer begrip en daardoor kijkplezier opleveren. Veel plezier met de voorbereiding!

1. Inventarisatie vogels (gesprek, uitbeelden)

Vertel de kinderen dat ze naar een voorstelling gaan waarin allerlei vogels meespelen. Wat weten ze allemaal al over vogels? Mogelijke vragen:

- Welke vogels kennen jullie?
- Wat weten jullie over een uil? (grote ogen, gek op muizen, beweegt geruisloos)
- Wat over de koekoek, specht, ekster en papegaai? (koekoek is een grote vogel die in ander nest wordt geboren; specht tikt met sterke snavel zijn eigen nest in stam; over ekster wordt verteld dat hij van glimmende spulletjes houdt, is zwart-wit; papegaai is kleurig, kan goed (na)praten)
- Wat voor geluid maken ze?

Op http://www.vogelbescherming.nl/vogels_kijken/vogelgids/zoekresultaat zijn ze, op papegaai na, te zien en beluisteren.

2. De koekoeksklok (leergesprek)

In de voorstelling kruipt Ko regelmatig in de klok om *koekoek* te roepen. Voor hem niet meer dan logisch, hij is een koekoek. Voor de kinderen zal dit misschien een vreemde actie zijn, een aantal van hen kennen de koekoeksklok wellicht niet.

Vertel uw klas dat er lang geleden in Duitsland de eerste koekoeksklokken werden gemaakt. Het waren prachtig versierde, met de hand gemaakte slingerklokken van kunstig gesneden hout. Zo'n klok gaf de uren aan doordat er een houten vogeltje naar buiten sprong, dat het geluid van een koekoek maakte. Van oorsprong was de koekoeksklok bedoeld als wekker (reken maar dat je wakker wordt van het geluid!). Tegenwoordig zijn er nog steeds koekoeksklokken te koop, ook kleurige van plastic, inclusief batterij!

Afbeeldingen koekoeksklok

Als u het nog concreter wilt maken voor uw klas, kunt u het filmpje bekijken over een karakteristieke koekoeksklok: <https://www.youtube.com/watch?v=9RSwKFgWn14>

De koekoek wordt ook vaak in muziek gebruikt. Kijk en luister samen met uw klas bijvoorbeeld naar dit draaiorgel filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=DA6nlu3rK-8>. Of naar het orkest dat de Kindersymfonie speelt van Leopold Mozart, vader van de bekende Wolfgang Amadeus: <https://www.youtube.com/watch?v=BQAlkufhQBc>. Horen jullie de koekoek?!

Na afloop van de voorstelling

Om de inhoud van *Oe-koek* te verwerken volgt hier een ruime hoeveelheid cognitieve en creatieve activiteiten. Maak zelf de keuze wat voor uw klassensituatie het meest passend is. We raden aan de activiteit 'Anders zijn' en één van de muziekopdrachten in ieder geval te doen.

1. Praten over de voorstelling

- Wat vond je spannend, grappig?
- Welke vogels heb je gezien of gehoord? (uil, koekoek, papegaai, specht, ekster)
- Welke vogel zou jij graag willen zijn?
- Wat vind je mooi, stoer of bijzonder aan deze vogel?
- Welke vogels waren vriendjes met elkaar? (uilskuiken Kuik en koekoek Ko)
- Waar zag je dat aan? (samen spelen, elkaar helpen, elkaar nemen zoals ze zijn)

2. Anders zijn (gesprek)

Stel de kinderen de volgende vraag: *Wie kent er dieren/ mensen die anders zijn?*

Laat een aantal kinderen aan het woord. Geef nog geen bevestiging of ontkenning op hun antwoord. Geef vervolgens aan dat uw vraag lastig was. Want: wát is anders? Als je het over anders hebt, moet het eerst vergeleken worden met anderen, met 'de rest' van de groep.

Vraag uw klas wie er in de voorstelling anders was. (Ko het koekoeksjong). Daarna:

- Hoe voelde Ko zich eerst?
- Is Ko anders of is Kuik anders? (strikvraag, hangt er van af met wie ze vergeleken worden. Ko in een uilennest is anders. Maar Ko tussen andere koekoeken weer niet!) Vervolg vragen:
- Hoe voelde Ko zich eerst?
- Wat zou jij hebben gedaan als je Ko was?
- Heb jij je wel eens zo gevoeld als Ko? dat je net zo wilde doen, eruit wilde zien als de anderen? Wanneer was dat? Hoe ging dat?

Vraag aan rest van de klas wat hun reactie hierop is. Daarna:

- Hoe vond Kuik het uilskuiken het dat Ko anders was? (prima, kon zij tenminste alle muizen opeten! En ze was trots op Ko dat hij het boek teruggevonden had)
- Wat is er fijn/ mooi aan als iedereen anders is? (de wereld is kleurrijker, je mag gewoon doen hoe je bent, je hoeft je niet anders voor te doen dan je bent)

suggesties voor prentenboeken over anders zijn

- Elmer, David McKee
- Kikker en de vreemdeling, Max Velthuijs
- Klein maar sterk, Marion Bloem

3. Uilencollages

Hoe ziet een wijze uil er precies uit? (bijv. grote, ronde ogen; kuifjes bij oren) Bespreek uiterlijk en gedrag en bekijk afbeeldingen van uilen. Hierna scheuren/ knippen de kinderen in groepjes hun eigen wijze uil van gekleurd papier. Wie wil stempelt er woorden bij (snavel, poot, vleugel).

In voor een prijs?! Fotografeer of scan het resultaat en mail dit naar info@theatertweekant.nl. Wie weet wint uw klas een gesigineerd boek van kinderboekenschrijfster Mary Heylema. Ko en Kuik zitten natuurlijk in de jury!

4. Praten over muziek

- Welke instrumenten heb jij in de voorstelling gezien/ gehoord? (live: ukelele en stem, op de lpod b.v. piano)
- Wat voor instrument hoorde je toen Kuik haar liedje zong? (ukelele)
- Lijkt het op een ander instrument dat je kent? (gitaar)
- Hoe klinkt dit instrument? Wie kan het nadoen?
- Is je stem een instrument? (ja je kan er muziek mee maken; zingen en andere instrumenten nadoen)
- Waarom wel/ niet?
- Wat is een instrument eigenlijk?
- Kun je met je stem muziek maken? (ja, je kan er een melodie mee zingen, of een instrument nadoen)

Tast met de kinderen af wat een instrument tot een instrument maakt. Stimuleer de kinderen argumenten aan te dragen en laat u verrassen door wat ze inbrengen.

5. Zo doet de uil, zo doet de koekoek (bewegingsspel)

U bespreekt/ herhaalt enkele verschillen tussen de uil en de koekoek. Ze eten verschillend (een uil eet bijv. muizen, een koekoek is dol op harige rupsen) en ze bewegen anders (i.t.t. tot een koekoek vliegt een uil sierlijk en geruisloos).

De kinderen staan verspreid in het (speel)lokaal. Op uw teken, geef slag op trommel, beginnen ze te lopen. Geef steeds aan hoe ze dat doen: *Nu zijn jullie een... uil*. De kinderen maken langzame, sierlijke, ronde bewegingen. Ze 'vliegen' geruisloos. Veeg met uw nagels over het vel van de trommel. Op uw teken, sla weer op trommel, komen de kinderen tot stilstand. Verander van vogel: *Nu zijn jullie een koekoek!* Geef een teken, speel de g en e

(letters staan erop) op een klokkenspel, xylofoon of 2 klankstaven. De kinderen maken nu snelle, onrustige, hoekige bewegingen.

variatie

De hele klas beweegt als een uil. Kind dat vooraan staat, of in het midden van de kring, beweegt als een koekoek. Eventueel na afloop bespreken: hoe was dat om anders te bewegen? Wilde je ook zo doen als de rest van de klas? Was het lastig om op je eigen manier te blijven vliegen? (complimenteer het kind dat volhoudt zijn/ haar bewegingen te blijven volgen. Daar is kracht en lef voor nodig!)

6. Spechtversje (bewegingsspelletje/ muzikles)

Rik de specht is een geweldige 'drummer'. Met zijn snavel tikt hij de prachtigste ritmes. Zo klinkt zijn vers:

Rik tikke tik.
Rik tikke tak.
Rik tikke tik.
Tik.
Ik hak een tak.
Jij hakt een tak.
Ik hak een tak.
Ik.
(2x)

Tik tikke tak.
Kom, dikke tak.
Tik doet de tak.
Kraak!

Kinderen roffelen met vingers op tafel of grond op het ritme van de tekst. Bij dikgedrukte woorden met vuist op tafel/ grond slaan; bij 'kraak' stampen.

7. De k van koekoek (taalspelletje, auditieve discriminatie)

Ko het koekoeksjong kan, hoe graag hij het ook wil, geen oehoe te zeggen. Hij maakt er oekoe van. Van elke 'h' maakt Ko een 'k'. Dus hij zal geen huif zeggen, maar kuif. Bied één voor één losse woorden aan. Spreek de 'h' steeds duidelijk uit. Wijs een kind aan dat voor Ko mag spelen, of geef bijv. een petje door. Het kind dat het petje op heeft, is Ko en mag het woord op zijn Ko's, op zijn 'koekoeks' herhalen.

Suggestie woorden:

haas	(kaas)	hopen	(kopen)
haal	(kaal)	huren	(kuren)
hoek	(koek)	hahaha	(kakaka)
heet	(keet)	hoelahoep	(koelakoep)

Aansluitend op dit spelletje kan stil worden gestaan bij de titel van het stuk. Laat de kinderen ontdekken waarom de voorstelling *Oe-koek* heet (verbastering van *oehoe* en *koekoek*, Ko de koekoek kan geen oehoe zeggen, hij maakt zijn eigen variatie)

8. Plaagpapegaai-praat (taalspelletje, rijmen)

Plaagpapegaai rijmt op alles. Ze is er gek op: 'Kersenvlaai, hap-graag-haai'; 'een schatje-schiet, een niks-en-niet!' Wie kan rijmen op zijn eigen naam? Kan met bestaande of met nonsenswoorden. Voordeel van het rijmen op de eigen naam is, dat de kinderen elkaar niet onbewust kunnen kwetsen of beledigen.

Voorbeelden: Mary-de-perie, of Marianne koekepanne.

9. De klok slaat ... koekoek (rekenactiviteit)

Hang een doek over een tafel. Een kind neemt plaats achter de doek. U heeft kaartjes met de getallen van 1 t/m 5 (voor oudste kleuters t/m 10 of 12). Laat een kind een kaartje trekken. Het kaartje wordt getoond aan de klas. (kinderen mogen niks verklappen, maar registreren welk getal en welke hoeveelheid het is). Laat het kaartje aan het kind achter de doek zien. De 'koekoek' komt nu tevoorschijn, steekt zijn hoofd langs de doek en roept zoveel keren *koekoek* als het getal aangeeft. De rest van de klas telt mee. Klopt het?

10. Liedjes

Tot slot zijn liedjes uit de voorstelling te beluisteren via www.theatertweekant.nl, zoals het Oehoeliedje.